

Huvudman

Flens kommun
flenskommun@flen.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Stenhammarskolan 4-6 i Flens kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Flens kommun att senast **den 12 maj 2023** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande undervisning under ledning av lärare, att undervisningen följer och omfattar aktuellt ämnes syfte och centrala innehåll, extra studietid, särskilt stöd, studiehandledning på modersmålet, betyg och bedömning samt frånvaro (punkterna 2-15 nedan). De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Skolinspektionen förelägger därtill med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Flens kommun att senast **den 11 augusti 2023** ha vidtagit nedan angiven åtgärd avseende brist rörande undervisning av legitimerade och behöriga lärare (punkten 1 nedan). Den vidtagna åtgärden ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Flens kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Flens kommun ska vidta följande åtgärder

Undervisning av behöriga och legitimerade lärare

1. Se till att undervisningen i så stor utsträckning som möjligt bedrivs av lärare som är legitimerade och behöriga för den undervisning de bedriver. (2 kap. 13 och 17-18 §§ skollagen)

Undervisning under ledning av lärare

2. Se till att undervisningen i skolans separata undervisningsgrupp bedrivs av den eller de lärare som ansvarar för undervisningen. Huvudmannen ska dokumentera vilken eller vilka lärare som ansvarar för undervisningen i respektive ämne i denna grupp. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder **den 12 maj 2023**. (1 kap. 3 §, 2 kap. 15 § skollagen och 5 kap. 2 § skolförordningen)

Undervisning följer och omfattar aktuellt ämnes syfte och centrala innehåll

3. Se till att undervisningen i svenska som andraspråk följer och omfattar ämnets syfte och centrala innehåll. Huvudmannen ska för respektive årskurs inkomma med lärarnas översiktliga planeringar för ämnet svenska som andraspråk och som beskriver vilket centralt innehåll som ska behandlas. Planeringarna ska omfatta såväl undervisningen i ordinarie undervisningsgrupper som den separata undervisningsgruppen. (10 kap. 8 § skollagen och 5 kap. 14 § skolförordningen)

Extra studietid

4. Se till att eleverna i årskurs 4-6 erbjuds att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka och anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen. (10 kap. 5 a § skollagen)

Särskilt stöd

5. Se till att vid minst ett tillfälle före **den 17 mars 2023** informera samtliga lärare och övrig skolpersonal om skollagens krav kring när de ska anmäla till rektorn att en elev kan vara i behov av särskilt stöd och vad som ska ske efter att en anmälan är gjord. Huvudmannen ska dokumentera när och hur informationen har förmedlats. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder **den 12 maj 2023**. (2 kap. 34 § och 3 kap. 7 § skollagen)
6. Se till att rektorn senast **den 17 mars 2023**, tillsammans med samtliga lärare som bedriver och därmed ansvarar för undervisningen, identifierar och dokumenterar vilka elever som, trots extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, befaras inte uppfylla de betygsriterier

som minst ska uppfyllas. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder **den 12 maj 2023**. (3 kap. 7 § skollagen)

7. Se till att rektorn för varje elev som identifieras i samband med åtgärd 6 ovan, samt för varje elev som därutöver anmäls kunna vara i behov av särskilt stöd, startar en utredning. Rektorn ska dokumentera vilket datum en utredning har startats för respektive elev. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder **den 12 maj 2023**. (3 kap. 7 § skollagen, Lgr 22 2.8 Rektorns ansvar)
8. Se till att rektorn, eller den rektorn har överlåtit beslutanderätten till, för varje sådan utredning om särskilt stöd fattar beslut om att utarbeta eller inte utarbeta åtgärdsprogram. Rektorn ska, för varje utredning enligt åtgärd 7 ovan som avslutas under perioden **10 februari till 5 maj 2023**, dokumentera vilket beslut som har fattats. Dokumentationen ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder **den 12 maj 2023**. (3 kap. 9 § och 29 kap. 10 § skollagen, Lgr 22 2.8 Rektorns ansvar)

Studiehandledning på modersmålet

9. Se till att rektorn senast **den 17 mars 2023**, tillsammans med samtliga lärare som bedriver och därmed ansvarar för undervisningen, identifierar och dokumenterar vilka elever som bedöms vara i behov av studiehandledning på modersmålet. Rektorn ska sedan se till att dessa elever ges sådan studiehandledning. (5 kap. 4 § skolförordningen)

Betyg och bedömning

10. Se till att betyg beslutas tillsammans med en lärare som är legitimerad, om den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska beslutas saknar legitimation. (3 kap. 14 och 16 §§ skollagen)

Frånvaro

11. Se till att vid minst ett tillfälle före **den 17 mars 2023** informera samtliga lärare och övrig skolpersonal om skollagens krav kring utredning vid upprepad eller längre frånvaro. Huvudmannen ska dokumentera skriftligt när och hur informationen har förmedlats. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder **den 12 maj 2023**. (2 kap. 34 § andra stycket och 7 kap. 2-3, 17 och 19 a §§ skollagen)
12. Se till att rektorn tillsammans med lärare och annan personal senast **den 17 mars 2023** uppmärksammar vilka av skolans elever som har upprepad eller längre frånvaro, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro. En förteckning över dessa elever ska ges in till Skolinspektionen i

samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder **den 12 maj 2023**. (7 kap. 19 a § skollagen)

13. För varje uppmärksammas elev med upprepad eller längre frånvaro ska rektorn se till att det skyndsamt startas en utredning om orsakerna till frånvaron (och vid behov även en utredning om särskilt stöd). Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. Rektorn ska dokumentera när utredningar startats och slutförts för respektive elev under perioden **den 10 februari 2023 till och med den 5 maj 2023**. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder **den 12 maj 2023**. (7 kap. 19 a § skollagen)
14. Se till att det, för var och en av de elever som uppmärksammas och har en upprepad eller längre frånvaro, vidtas åtgärder som bedöms nödvändiga för att eleverna ska öka sin närvaro och fullgöra sin skolgång. Åtgärderna ska ha sin utgångspunkt i den utredning om frånvaro (och vid behov en utredning om särskilt stöd) som genomförts. De åtgärder som vidtas ska dokumenteras i en sammanställning för respektive elev som uppmärksammas enligt åtgärd 13 ovan och ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder **den 12 maj 2023**. (7 kap. 19 a § skollagen)
15. Se till att rektorn snarast anmäler till huvudmannen när en utredning av en elevs frånvaro inletts. Rektorn ska för varje elev, vars utredning om frånvaro inletts enligt åtgärd 13, dokumentera när detta anmälts till huvudmannen. Dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder **den 12 maj 2023**. (7 kap. 19 a § skollagen)

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Flens kommun en anmärkning avseende brist rörande avsaknad av skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning på Stenhammarskolan 4-6. Flens kommun ska senast **den 12 maj 2023** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen. Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser extra anpassningar, förebyggande arbete för att skapa studiero, utredning om ordningsstörande beteende samt information till en elevs vårdnadshavare samma dag vid ogiltig frånvaro.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.linking@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (SI 2022:8541) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys höstterminen 2022 inlett en tillsyn av Stenhammarskolan 4-6 i Flens kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Stenhammarskolan 4-6 följer gällande bestämmelser om undervisning och lärande, extra anpassningar och särskilt stöd samt stöd till nyanlända elever, bedömning och betygssättning, skolans arbete med att skapa trygghet och studiero samt frånvaro.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer den 8-9 och 14 november 2023. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat scheman, frånvarostatistik, åtgärdsprogram och betygskataloger. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen). Huvudmannen ska vidare se till att personalen som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen ansvarar för ges möjligheter till kompetensutveckling och att all personal har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet (2 kap. 34 § skollagen).

Föreläggande

Undervisning av behöriga och legitimerade lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av dokumentstudier samt intervjuer med rektorn och lärare framgår att tjänstefördelningen på Stenhammarskolan 4-6 delvis utgår från ett så kallat klasslärarsystem, vilket innebär att en lärare undervisar eleverna i en klass i merparten av ämnena.

Enligt lärarna och rektorn baseras tjänstefördelningen bland annat på önskemål från lärarna. Lärarna uppger att vissa lärare har uttryckt önskemål om att ha en egen klass och att rektorn i vissa fall har beaktat det. I en del ämnen utgår tjänstefördelningen mer utifrån lärarnas ämneskunskaper och intressen. Av intervju med rektorn framgår att klasslärarsystem tillämpas på skolan men att skolan samtidigt strävar efter att de legitimerade lärarna ska undervisa i de ämnen de är behöriga i. Enligt rektorn har skolan de senaste åren rekryterat lärare för att i högre grad erbjuda elever undervisning av behöriga och legitimerade lärare. Rektorn har till exempel anställt en behörig och legitimerad lärare som enbart undervisar i engelska.

Av dokumentstudier framgår vidare att det är möjligt att göra en omfördelning av tjänstefördelningen med befintliga lärare så att lärarna i större utsträckning undervisar i ämnen som de är behöriga i. Exempelvis framgår att undervisning i svenska, samhälls- och naturorienterande ämnen bedrivs av lärare som saknar behörighet i dessa ämnen, trots att det på skolan finns lärare som har sådan behörighet.

Rättslig reglering

Enligt 2 kap. 13 § skollagen får endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning bedriva undervisningen.

Av 2 kap. 18 § skollagen framgår att om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 13 § eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna eller barnen, får en annan lärare eller förskollärare, bedriva undervisningen. En sådan lärare eller förskollärare ska

1. vara lämplig att bedriva undervisningen, och
2. i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande.

Av förarbetena till skollagen (prop. 2019/10:165 s. 269) betonas att utgångspunkten ska vara att undervisningen bedrivs av lärare eller förskollärare med en utbildning inriktad mot denna undervisning.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Flens kommun brister i att i så stor utsträckning som möjligt erbjuda eleverna på Stenhammarskolan 4-6 en undervisning som bedrivs av legitimerade och behöriga lärare. Tillsynen visar att organiseringen av utbildningen

inte utgår från styrdokumentens krav på att undervisningen ska bedrivas av legitimerade och behöriga lärare. Skolinspektionens utredning visar att eleverna skulle få undervisning av behöriga lärare i fler ämnen om undervisningen i högre grad organiserades utifrån lärarnas behörigheter. Att tillämpa ett klasslärarsystem för att tillgodose önskemål från lärare att ha sin egen klass kan inte anses utgöra särskilda skäl för att frånga kravet på legitimation och behörighet, och påverkar därmed inte Skolinspektionens bedömning.

Undervisning under ledning av lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av lektionsobservationer samt intervjuer med elever, lärare, elevhälsan samt rektorn framgår att det på skolan finns en separat undervisningsgrupp för nyanlända elever. I denna grupp går enligt den undervisande läraren 14 elever för att få undervisning under del av skoldagen, medan de resten av dagen får undervisning i sina ordinarie klasser. Undervisningen i den separata undervisningsgruppen bedrivs av en olegitimerad lärare.

Av intervju med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att det råder olika uppfattningar om vad den separata undervisningsgruppen är för typ av undervisningsgrupp, vad eleverna läser för ämnen där samt vem som är ansvarig för undervisningen där. Lärarna, inklusive den undervisande läraren i den separata undervisningsgruppen, samt elevhälsan är av uppfattningen att den separata undervisningsgruppen är en förberedelseklass. Enligt rektorn är den separata undervisningsgruppen inte en förberedelseklass. Enligt intervjun med rektorn i november 2022 hade eleverna där inte prioriterade timplaner då och inte heller beslut om särskild undervisningsgrupp. Enligt besked från rektorn i januari 2023 omfattas eleverna numera av beslut om prioriterade timplaner.

Vilka elever som ska läsa i den separata undervisningsgruppen bestäms enligt rektorn i samråd med lärare i de ordinarie klasserna. Eleverna är klassplacerade och läser vissa ämnen med klassen och vissa ämnen i den separata undervisningsgruppen. Det är bara nyanlända elever med svaga kunskaper i det svenska språket eller de som tidigare inte gått i skola alls som går i den separata undervisningsgruppen. Enligt rektorn är gruppen inte till för alla de elever på skolan som är i behov av att läsa svenska som andraspråk. Gruppen är bara avsedd för de elever som inte har tillräckliga kunskaper i svenska för att kunna delta i undervisningen i alla ämnen i sin ordinarie klass.

Representanter för elevhälsan uppger att eleverna läser svenska som andraspråk samt matematik i den separata undervisningsgruppen och att de huvudsakligen läser praktiskt-estetiska ämnen i sina ordinarie klasser. Lärarna i elevernas ordinarie klasser uppger att de inte har någon inblick i vad deras elever gör i den separata undervisningsgruppen. Lärarna uppger att det är oklart vilka ämnen som eleverna läser där men uppger att eleverna läser mer svenska som andraspråk än andra ämnen. De legitimerade lärarna på skolan uppger att de inte erbjudit något stöd i

undervisningen till den undervisande läraren i den separata undervisningsgruppen eftersom de är av uppfattningen att läraren där är både legitimerad och behörig.

Den undervisande läraren i den separata undervisningsgruppen uppger att eleverna läser nästan enbart svenska men även en del matematik i den separata undervisningsgruppen. Många av eleverna har ingen skolbakgrund och för dem får undervisningen läggas på en enkel nivå. Lärarens uppfattning är att det inte är någon som har bestämt vad eleverna ska läsa i den separata undervisningsgruppen. Läraren baserar undervisningen på instruktioner som läraren fått om att lära eleverna svenska. Läraren utgår från sin egen uppfattning om elevernas individuella behov av undervisning i till exempel matematik samt svenska. Läraren får inte något direkt stöd av andra lärare i undervisningen. Enligt läraren planeras och bedrivs undervisningen på samma sätt som undervisning i vuxenutbildningskursen "Svenska för invandrare, kurs A" (SFI-A). Läraren kan inte redogöra för vem som är ansvarig för undervisningen och elevernas kunskapsutveckling i den separata undervisningsgruppen. Läraren är inte heller delaktig i någon bedömning av elevernas kunskaper och var inte involverad när betyg beslutades för eleverna vårterminen 2022. Lärarens antagande är att det är de ordinarie lärarna som sätter elevernas betyg, även avseende ämnet svenska som andraspråk. Läraren har inte skrivit under någon betygskatalog och har inte haft någon diskussion med de betygssättande lärarna inför betygssättning. Vidare tar läraren inte någon närvaro för eleverna i den separata undervisningsgruppen eftersom lärarens uppfattning är att det är de ordinarie lärarnas uppgift.

Rektorn uppger att eleverna i princip endast läser svenska som andraspråk i den separata undervisningsgruppen och att det är läraren som undervisar i gruppen som är ansvarig för undervisningen. Läraren ska dock ta stöd av klasslärarna samt av speciallärarna. Rektorn uppger vidare att det är rektorn som tar beslut om vad eleverna ska läsa i den separata undervisningsgruppen, och att det är svenska som andraspråk.

På uppdrag av Skolinspektionen har rektorn efter tillsynsbesöket inkommit med kompletterade uppgifter om den separata undervisningsgruppen i form av bland annat en förteckning över samtliga elever som under höstterminen 2022 och framåt går i gruppen samt deras skolscheman. Av elevernas scheman framgår att eleverna har lektioner i varierande omfattning samt i varierande antal ämnen. Enligt schemana framgår att eleverna i olika mån läser ämnena matematik, bild, idrott- och hälsa, slöjd, musik, engelska, hem- och konsumentkunskap, språkval, elevens val och svenska som andraspråk. Vissa elever har enligt schemana inga lektioner i matematik, engelska och musik. Därtill utgörs merparten av elevernas scheman av ospecificerade lektioner, som enbart benämns som "Siris grupp", där det inte går att utläsa vilket ämne eleven ska läsa. Av schemana framgår inte vilken lärare som ansvarar för undervisningen vid respektive lektionstillfälle.

I de kompletterande uppgifterna uppger rektorn att det är tio elever som går i gruppen samt att eleverna numera har beslut om prioriterad timplan. Rektor uppger även att inga elever som gick i årskurs 6 under vårterminen 2022 fick undervisning i den separata undervisningsgruppen.

Rättslig reglering

Enligt 1 kap. 3 § skollagen framgår bland annat att med undervisning avses sådana målstyrda processer som under ledning av lärare syftar till utveckling och lärande genom inhämtande och utvecklande av kunskaper och värden.

Enligt 2 kap. 15 § skollagen har en legitimerad lärare ansvar för den undervisning som han eller hon bedriver. Detsamma gäller en lärare som är undantagen från krav på legitimation enligt föreskrifter som meddelats med stöd av 13 § tredje stycket och den som bedriver undervisning i fall som avses i 17 § och 18 § andra stycket 1-3.

Av 5 kap. 2 § skolförordningen framgår att eleverna genom strukturerad undervisning ska ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna ska uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper eller betygskriterier som minst ska uppfyllas och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen.

Av förarbeten till skollagen (prop. 2009/10:165, s. 633) framgår att utgångspunkten för att en aktivitet ska klassas som undervisning är att en lärare måste ha det övergripande ansvaret för det som ska göras.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att undervisningen i den separata undervisningsgruppen inte bedrivs under ledning av lärare i skollagens mening.

Tillsynen visar att ingen lärare har ett uttalat ansvar för undervisningen i den separata undervisningsgruppen, vilket leder till att ingen på skolan, varken rektorn eller lärare, tar ansvar för att eleverna ges undervisning i de ämnen som de ska ha undervisning i och att undervisningen utgår från kursplanerna. Till exempel visar tillsynen att eleverna inte undervisas utifrån kursplanens syfte och centrala innehåll för svenska som andraspråk, vilket är särskilt allvarligt med tanke på att tillräckliga kunskaper i svenska är en förutsättning för att eleverna ska kunna tillgodogöra sig undervisning även i andra ämnen. Oklarheten om vem som ansvarar för undervisningen innebär också att ingen lärare ansvarar för att följa upp elevernas kunskapsutveckling och på så sätt säkerställa att de utvecklas mot betygskriterierna.

Även om eleverna i den separata undervisningsgruppen enligt rektorn numera har beslut om prioriterade timplaner förefaller det godtyckligt vilken undervisning eleverna i den separata undervisningsgruppen får, till exempel i vilka ämnen, och vem som ansvarar för den. Vid beslut om prioriterad timplan är det viktigt att det görs

en individuell bedömning för varje elev om vilka ämnen eleven ska läsa och i vilken omfattning samt vem som ansvarar för undervisningen i respektive ämne.

Undervisning följer och omfattar aktuellt ämnes syfte och centrala innehåll

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare och rektor framgår att elever som på skolan bedömts behöva läsa svenska som andraspråk i förekommande fall inte får undervisning utifrån kursplanen och ämnets syfte och centrala innehåll. Istället framgår att elevernas undervisning utgår från kursplanen i ämnet svenska och dess syfte och centrala innehåll.

Av intervjuer med lärare framkommer att elever som ska läsa svenska som andra språk närvarar på samma lektioner som eleverna som läser svenska, och att undervisningen för alla elever bedrivs utifrån kursplanen för svenska. Enligt lärare finns det ingen lärare på skolan som har tillräckliga kunskaper för att kunna undervisa i ämnet eller bedöma vilka kunskaper eleverna har. Lärarna uppger dock att eleverna som på pappret läser svenska som andraspråk får betyg i det ämnet trots att de undervisats utifrån kursplanen för ämnet svenska.

Som framgår ovan, under avsnittet om "Undervisning under ledning av lärare", ges inte heller eleverna i den separata undervisningsgruppen på skolan undervisning i svenska som andraspråk utifrån ämnets kursplan. De eleverna undervisas istället i svenska utifrån vuxenutbildningskursen SFI-A (Svenska för invandrare, kurs A).

Av intervju med rektorn framgår att rektorn är medveten om att det förekommer att elever som behöver läsa ämnet svenska som andraspråk får samma undervisning som de elever som läser ämnet svenska. Rektorn är även medveten om att eleverna får betyg i ämnet svenska som andraspråk trots att eleverna inte fått undervisning utifrån kursplanen för ämnet. Rektorn uppger att alla lärare inte har tillräcklig kompetens för att kunna bedriva undervisning i svenska som andraspråk. Enligt rektorn har en lärare från högstadiet haft en workshop kring svenska som andraspråk på skolan. Rektorn uppger vidare att man på skolan har annonserat efter lärare i ämnet svenska som andraspråk sedan 2016.

Rättslig reglering

Av skollagen 10 kap. 8 § framgår att för varje ämne ska en kursplan gälla. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om kursplaner.

Av 5 kap. 14 § skolförordningen (2011:185) framgår att undervisning i svenska som andraspråk ska, om det behövs, anordnas för

1. elever som har ett annat språk än svenska som modersmål,
2. elever som har svenska som modersmål och som har tagits in från skolor i utlandet, och

3. invandrarelever som har svenska som huvudsakligt umgängesspråk med en vårdnadshavare.

Rektorn beslutar om undervisning i svenska som andraspråk för en elev.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att elever på Stenhammarskolan 4-6 inte undervisas utifrån rätt kursplan beträffande ämnet svenska som andraspråk. Det innebär att undervisningen inte följer och omfattar ämnets syfte och centrala innehåll.

Extra studietid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I intervjuer med rektorn, lärare och elever framkommer att alla elever inte erbjuds extra studietid om minst två timmar per vecka. Det råder olika uppfattning hos både elever och lärarna om och i så fall i vilken mån elever erbjuds extra studietid. En elev uppger att elever i årskurs 5 får en timme i veckan. Enligt några lärare får eleverna extra studietid en och en halv timme per vecka i två ämnen. Enligt andra lärare erbjuder skolan inte eleverna någon extra studietid.

Enligt rektorn får vissa elever en halvtimmes extra studietid efter skolan medan andra får uppemot två timmar per vecka av vissa lärare. Enligt rektorn finns inget gemensamt beslut på skolan om att erbjuda extra studietid; huruvida elever får hjälp utanför lektionstid, och hur mycket, bestäms av varje enskild lärare.

Rättslig reglering

Enligt 10 kap. 5 a § skollagen ska elever i årskurs 4-9 erbjudas att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka. Undervisningen ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen vid den skolenhet eleven tillhör. Extra studietid ska inte räknas in i den minsta totala undervisningstiden.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolan brister i sin skyldighet att erbjuda eleverna att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid om minst två timmar per vecka. Extra studietid erbjuds inte i den omfattning och till alla elever som skollagen kräver. I vilken mån eleverna på skolan erbjuds extra studietid utöver den ordinarie undervisningen varierar i omfattning och är beroende på individuella lärares välvilja och tillgänglighet.

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare, elevhälsan samt rektorn framkommer att det finns elever som inte anmälts till rektorn, trots att lärare befarar att de inte kommer att uppfylla betygskriterierna som minst ska uppfyllas, och trots att eleverna har getts extra anpassningar. Det framgår också att det råder olika uppfattningar hos personalen på skolan om hur och när en anmälan till rektorn ska göras. En del lärare menar att det räcker att skriva in i skolans lärportal att eleven är i behov av insatser utöver extra anpassningar, eftersom rektorn har tillgång till lärportalen. Andra lärare uppfattar att de anmäler när de vid möten med elevhälsoteamet tar upp att extra anpassningar inte är tillräckligt för en elev. Lärare uppger att de arbetar med extra anpassningar så långt som möjligt och att det är otydligt när stödinsatsen övergår till att bli särskilt stöd.

Lärarna uppger vidare att de anmält många elever för flera månader sedan, och som trots det inte utretts för eventuellt behov av särskilt stöd. I intervju med lärare framkommer även uppfattningen att det är lönlöst att anmäla till rektorn eftersom en anmälan ändå inte skulle leda till något. Lärare uppger att om åtgärdsprogram inte leder till fler insatser finns det ingen vits med att utarbeta åtgärdsprogram. Lärarna uppger att skolan skulle behöva fler heltidsanställda speciallärare för att elevernas behov av stöd skulle kunna tillgodoses.

Enligt elevhälsan hinner personalen på skolan inte med arbetet med särskilt stöd, bland annat på grund av personalomsättningen avseende speciallärare. Enligt elevhälsan finns det elever på skolan som inte når betygskriterierna som minst ska uppfyllas och som trots det enbart ges extra anpassningar. Därtill uppger såväl elevhälsan som lärare att elever får särskilt stöd utan att ha ett åtgärdsprogram, eftersom elevhälsan inte hinner utreda eleverna. Enligt elevhälsan är det få lärare som anmäler att elever är i behov av en utredning om särskilt stöd. Orsaken kan enligt elevhälsan vara att det är otydligt för lärarna att de ska anmäla elever till rektorn när extra anpassningar inte är tillräckliga.

Enligt rektorn sker anmälan till rektorn på möten med elevhälsoteamet. Enligt rektorn anmäls dock inte alla elever på skolan som är i behov av en utredning om särskilt stöd anmälda. Rektorn uppger vidare att hon är medveten om att skolan ligger efter i arbetet med att utreda elevers behov av särskilt stöd. Rektorn bekräftar också att det finns elever som har insatser i form av särskilt stöd trots att de ännu inte utretts. Det beror enligt rektorn bland annat på att skolan inte hunnit genomföra utredningar på grund av för få speciallärare på skolan. Enligt rektorn brister skolan även vad gäller att ge vårdnadshavarna tillfälle att medverka i utarbetande av åtgärdsprogram.

Skolinspektionen har i samband med verksamhetsbesöket granskat samtliga befintliga åtgärdsprogram (13 stycken). Det framgår av åtgärdsprogrammen att inga vårdnadshavare har medverkat och i endast ett fall har eleven själv medverkat. I åtgärdsprogrammen ges motstridiga uppgifter om vem som är ansvarig för besluten.

Motstridigheten består i att det i varje åtgärdsprogram på ett ställe framgår att beslutet är fattat av rektorn och på ett annat ställe framgår att beslutet är fattat av en speciallärare.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår att om en lärare, trots extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, befarar att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas ska detta anmälas till rektorn. För varje sådan anmälan ansvarar rektorn för att skyndsamt starta en utredning av elevens behov av särskilt stöd. Rektorn ansvarar också för att starta en sådan utredning om en elev uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Vid en utredning av en elevs behov av särskild stöd ska samråd ske med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövligt.

Vidare framgår av 3 kap. 9 § jämte 2 kap. 10 § skollagen att efter varje utredning av en elevs behov av särskilt stöd ska rektorn, eller den som rektorn gett i uppdrag att besluta, fatta beslut om att utarbeta åtgärdsprogram eller besluta att inte utarbeta ett åtgärdsprogram. Enligt 29 kap. 10 § skollagen jämte 33 § förvaltningslagen ska eleven och elevens vårdnadshavare underrättas om det fullständiga innehållet i beslutet och hur det går till att överklaga beslutet till Skolväsendets överklagandekommitté.

Enligt 3 kap. 9 § skollagen ska elevens behov av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå av åtgärdsprogrammet. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med att identifiera, anmäla och skyndsamt utreda elevers behov av särskilt stöd. Tillsynen visar att lärare inte anmäler till rektorn när de bedömt att extra anpassningar inte är tillräckliga. Tillsynen visar vidare att det inte alltid görs en utredning av elevens behov av särskilt stöd då det anmälts att det kan befaras att en elev, trots extra anpassningar, inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas. Om en elevs behov inte anmäls och utreds eller inte utreds skyndsamt, riskerar eleven att helt eller i vart fall under en viss tid bli utan det särskilda stödet som eleven har rätt till. Därtill brister skolan mot skollagens krav att eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Slutligen bedömer Skolinspektionen att det är otydligt vem på skolan som fattar beslut om åtgärdsprogram.

Studiehandledning på modersmålet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkomna handlingar från rektorn samt av intervju med lärare framkommer att alla elever som är i behov av studiehandledning på modersmålet inte ges det, alternativt inte ges det i den omfattning som de är i behov av. Detta bekräftas också av

intervjun med rektorn där det framgår att rektorn inte kan styra fördelningen av studiehandledning på modersmålet, då beslut om och fördelningen av studiehandledning sköts centralt i kommunen. Av intervjuer med lärare och elevhälsan framgår vidare att studiehandledning på modersmålet inte ges i alla språk som eleverna har behov av, till exempel i språken mandarin, kurdiska och ukrainska. Det förekommer enligt lärarna att elever får en digital översättningspenna istället för studiehandledning på modersmålet.

Rektorn har efter tillsynsbesöket inkommit med en förteckning över vilka elever som på skolan bedömts ha behov av studiehandledning på modersmål och i vilken mån behovet tillgodoses. Av förteckningen framgår att alla elever inte får sitt behov av studiehandledning på modersmålet tillgodosett, till exempel i språket tigrinja.

Rättslig reglering

Av 5 kap. 4 § skolförordningen framgår att en elev ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det. Studiehandledning får ges i interaktiv form med informations- och kommunikationsteknik där eleven och studiehandledaren är åtskilda i rum men inte i tid, om det inte finns någon lämplig person inom skolenheten som kan ge studiehandledning och huvudmannen trots upprepade ansträngningar inte har lyckats anställa en sådan.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att alla elever på skolan som behöver studiehandledning på sitt modersmål inte ges sådan handledning.

Betyg och bedömning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har i samband med verksamhetsbesöket granskat delar av skolans betygs katalog. Av betygs katalogen och intervjun med rektorn framgår att rektorn, samt två olegitimerade lärare, undertecknat betyg i ämnet musik för höstterminen 2021. Rektorn, samt två olegitimerade lärare, har även skrivit under betyg i ämnet bild för vårterminen 2022.

Av intervjun med rektorn framgår att rektorn inte har någon lärarlegitimation. Rektorn uppger att orsaken till hon skrev under betygen tillsammans med de olegitimerade lärarna var för att ingen legitimerad lärare ville göra det. Att ingen av de legitimerade lärarna ville underteckna betygen kan enligt rektorn ha sin orsak i att lärarna ansåg att de inte hade tillräckligt underlag för att kunna besluta om betygen. Lärarna bekräftar att en orsak till att de inte undertecknade betygen var att de inte hade tillräckligt underlag för att kunna sätta betyg.

Av inkommen lärarförteckning framgår att det finns många legitimerade lärare på skolan som därtill är behöriga i ämnet musik och bild. Enligt intervjuer med lärare

arbetade åtminstone en av de lärarna i lärarförteckningen på skolan redan innan höstterminen 2021.

Rättslig reglering

I 3 kap. 14 § skollagen anges att rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar.

Vidare framgår av skollagen 3 kap. 16 § skollagen att betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att betygssättningen på skolan inte uppfyller lagens krav om att betyg ska beslutas tillsammans med en legitimerad lärare när den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas är olegitimerad. Tillsynen visar att rektorn har beslutat om betyg och signerat betygskatalogen i ämnena bild och musik när den undervisande läraren saknat legitimation, trots att det finns legitimerade lärare på skolan.

Det som rektorn anför som skäl till att skolan gjort avsteg från skollagens krav i denna del utgör inte ett godtagbart skäl enligt de lagkrav som finns avseende betygssättning och förändrar därmed inte Skolinspektionens bedömning.

Av skollagen framgår att det är en legitimerad lärare som ska besluta om betyg tillsammans med den lärare som saknar legitimation. Det gäller även om det inte finns någon legitimerad lärare på skolan som har behörighet att undervisa i just det ämnet. Det är viktigt att rektorn planerar arbetet inför betygssättningen, så att legitimerade lärare får information i tid om uppgiften att bistå en kollega som saknar legitimation.

Frånvaro

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med rektorn, elevhälsan och lärare framgår att det finns flera elever på skolan med upprepad eller längre frånvaro. Enligt rektorn har fem av dessa elevers frånvaro utretts på skolan det senaste året. Det finns enligt rektorn dock ytterligare elever med upprepad eller längre frånvaro där en frånvaroutredning inte har inletts.

Huvudmannen har vidare inkommit med en förteckning över vilka elever som rektorn har bedömt ha upprepad eller längre frånvaro under höstterminen 2022, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro. Rektorn har enligt förteckningen bedömt att 19 elever har upprepad eller längre frånvaro varav två elever uppges ha slutat på skolan. Enligt rektorn har en frånvaroutredning inletts och anmälan om

detta gjorts till huvudmannen för fyra av dessa elever utifrån att de har 30 procent frånvaro eller mer.

Rättslig reglering

Enligt 7 kap. 2 och 3 §§ skollagen har barn som är bosatta i Sverige skolplikt och rätt till kostnadsfri grundläggande utbildning.

Av 7 kap. 17 § skollagen framgår att en elev i grundskolan ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli.

Av 7 kap. 19 a § skollagen framgår att om en elev har upprepad eller längre frånvaro från den verksamhet som avses i 17 § ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövligt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen.

Av förarbetena till skollagen (prop. 2017/18:182, s. 56) framgår att arbetet kring att upptäcka och agera tidigt för att motverka frånvaro hos elever är en av de mest grundläggande åtgärderna som skolan och samhället kan vidta för att fånga upp elever som riskerar att inte nå kunskapskraven och gå miste om den utbildning som de har rätt till.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med att utreda elever med upprepad eller längre frånvaro. Avsaknaden av utredningar riskerar att leda till att effektiva åtgärder för att komma till rätta med elevens frånvaro inte sätts in i rätt tid, alternativt inte sätts in alls.

Tillsynen visar att fem frånvaroutredningar har inletts under 2022 fram till tillsynsbesöket den 1 november 2022. Detta trots att frånvarostatistiken visar att det på skolan, åtminstone under höstterminen 2022, finns fler elever med upprepad eller långvarig frånvaro.

Att tidigt upptäcka och ta en elevs frånvaro på allvar, ta reda på orsakerna bakom frånvaron och vidta åtgärder utifrån dessa orsaker är avgörande för att en elevs frånvaro inte ska eskalera och bli långvarig.

Enligt skollagen är kravet att en rektor först efter startad frånvaroutredning anmäler frånvaron till huvudmannen. Att en frånvaroutredning inte startas för alla elever på skolan med upprepad eller längre frånvaro riskerar att leda till att huvudmannen inte får kännedom om frånvaroproblematiken och inte kan vidta eventuella nödvändiga åtgärder på huvudmannanivå.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Flens kommuns verksamhet vid Stenhammarskolan 4-6 uppfyller inte författningarnas krav vad gäller undervisning av behöriga och legitimerade lärare, undervisning under ledning av lärare, att undervisning följer och omfattar aktuellt ämnes syfte och centrala innehåll, extra studietid, särskilt stöd, studiehandledning på modersmålet, betyg och bedömning samt frånvaro. Det finns därför skäl att förelägga Flens kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Anmärkning

Skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervju med rektorn framgår att skolan inte har några skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning.

Av intervju med elever och rektor har det framkommit att det dock i praktiken finns en rutin kring elevers mobiltelefoner på skolan. Rutinen innebär att eleverna sätter sina mobiltelefoner i ljudlöst läge och sedan lägger dem i en låda när de kommer in i klassrummet. Eleverna får inte använda sina mobiltelefoner i skolan under dagen utan återfår dem vid skoldagens slut. Vid lektionsobservationer har inget mobiltelefonbruk noterats.

Rättslig reglering

Av 5 kap. 4 e § skollagen framgår att det för varje skolenhet ska finnas skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning enligt 5 kap. 4 b-4 d §§ skollagen. Rektorn beslutar om sådana rutiner.

Av förarbeten till skollagen (prop. 2021/22:160, s. 108) framgår bland annat att i grundskolan ska rektorn eller en lärare få omhänderta en mobiltelefon eller annan elektronisk kommunikationsutrustning för att förebygga störningar i undervisningen eller för att förebygga kränkande fotografering eller filmning. Rektorn ska även få besluta att mobiltelefoner eller annan elektronisk kommunikationsutrustning ska samlas in vid skoldagens början och återlämnas senast vid skoldagens slut. Rektorns beslut får avse högst ett år i taget.

Av förarbetena (prop. 2021/22:160, s. 235) framgår vidare att det är skolans ansvar att förvara omhändertagna föremål på ett säkert sätt till dess att de lämnas tillbaka. Av rutinerna bör bland annat framgå hur omhändertagandet av utrustningen ska gå till, till exempel hur föremålen ska förvaras på ett betryggande sätt och hur insamlandet av utrustningen ska ske så att det framgår till vem varje föremål ska återlämnas. Det ska inte föreligga någon osäkerhet om huruvida ett föremål har omhändertagits eller huruvida det har lämnats tillbaka.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolan inte uppfyller lagens krav om att ha skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Flens kommuns verksamhet vid Stenhammarskolan 4-6 uppfyller inte författningarnas krav vad gäller skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning. Utredningen visar dock att även om skriftliga rutiner ännu inte är upprättade finns det i praktiken rutiner på skolan kring elevers mobiltelefonanvändande som eleverna beaktar. Därtill förefaller mobiltelefonbruk inte vara ett problem på skolan.

Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig och finner därför skäl att tilldela Flens kommun en anmärkning.

Områden utan konstaterade brister

Extra anpassningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med rektorn, elevhälsan, lärare och elever framgår att elever på Stenhammarskolan 4-6 ges stöd i form av extra anpassningar om ett sådant behov finns. Det framkommer vidare att elevhälsans personal kan stötta lärarna och vara behjälpliga i arbetet med extra anpassningar.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 5 § skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 3 kap. 7 §,

ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Förebyggande arbete för att skapa studiero

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkommen dokumentation och intervjuer med elever, lärare och rektorn framgår att det bedrivs ett visst förebyggande arbete för att skapa studiero på skolan, bland annat i form av enkäter samt att representanter från elevhälsan fått kartlägga miljön i klassrum och utifrån det ge stöd. Det finns gemensamma ordningsregler samt en insatstrappa som lärarna kan använda om elever uppträder stökigt.

Av intervju med lärare framgår att eleverna ges tillfälle att diskutera enkätresultat under klassråd och framföra förslag på hur studieron kan förbättras. Enkätresultat tas även med till elevråd. Vid arbetslagsmöten kan lärarna diskutera enkätresultat och framföra främjande förslag till varandra.

Av intervju med elevhälsan framkommer att representanter för elevhälsan upplever att det inte finns något systematiskt förebyggande arbete kring studiero. Det finns enkäter men elevhälsan är inte involverade i analys eller åtgärder av enkäterna. Elevhälsan har dock varit delaktig i en kartläggning och stöttning till en lärare beträffande studiero i en klass under vårterminen 2022.

Enligt rektorn har man haft workshops kring boken "ledarskapet i klassrummet" och arbetat mycket utifrån det i hela arbetslaget. Även vid uppstarts dagar inför höstterminens start 2022 har personalen fått en föreläsning om ledarskap kopplat till trygghet och studiero. Enligt rektorn har man på skolan även pratat om vikten av att alla lärare startar lektioner på liknande sätt.

Rättslig reglering

Av 5 kap. 3 § andra stycket skollagen framgår bland annat att huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa studiero.

Av förarbeten till skollagen (prop. 2021/22:160 s. 229) framgår att huvudmannen ska se till att rektorn har de förutsättningar som behövs för att bedriva ett förebyggande arbete som syftar till att skapa studiero. Huvudmannen ska bland annat se till att den personal som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för ges möjligheter till kompetensutveckling och att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för har nödvändiga insikter i de fö-

reskrifter som gäller för skolväsendet (2 kap. 34 § skollagen). Ett förebyggande arbete innebär bland annat att skolor och huvudmän följer upp elevernas såväl trygghet som studiero. Det innebär även att skolor och huvudmän analyserar vilka hinder som finns för att elever ska vara trygga och ha studiero och aktivt verkar för att dessa hinder undanröjs. Det kan bland annat innebära att skolan förebygger ordningsstörningar genom väl förankrade ordningsregler och ett gemensamt förhållningssätt bland personalen och utveckling av det pedagogiska ledarskapet i klassrummet. Det kan även innebära ett fokus på att erbjuda en varierad undervisning av hög kvalitet och de extra anpassningar, särskilda stöd och utmaningar som eleverna behöver. Sammansättningen av elever på olika skolenheter kan också vara en av de faktorer som ingår i de analyser som ska göras. Utifrån en uppföljning och analys av vilka behov som finns i verksamheten kan både mer generella och särskilt riktade åtgärder behöva vidtas.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Flens kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller förebyggande arbete för att skapa studiero. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Utredning om ordningsstörande beteende

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkommen dokumentation och intervjuer med lärare, elevhälsa och rektorn framgår bland annat följande. Lärare uppger att de särskilt uppmärksammar de elever som uppvisar ordningsstörande beteende i klassrummet. Det finns även en insatstrappa där ett steg innebär att lärarna ska anmäla en elevs ordningsstörande beteende till rektorn. Ingen av de intervjuade lärarna har behövt göra en sådan anmälan under höstterminen 2022. Enligt representanter från elevhälsan är det studiero i klasserna tack vare att lärarna är uppmärksamma och anstränger sig för att det ska vara ett lugnt klimat. Enligt uppgifter från rektorn är skolans rutin, om en elev vid upprepade tillfällen stör ordningen eller gör sig skyldig till allvarlig förseelse, att klassläraren eller specialläraren i vissa fall gör en enklare pedagogisk kartläggning. Vid fyra tillfällen har rektorn haft möten med vårdnadshavare för att diskutera elevers oönskade beteenden. Enligt rektorn har ingen elevs beteende lett till en utredning under det senaste året.

Skolinspektionen har under tillsynsbesöket genomfört sju lektionsobservationer. Under Skolinspektionens lektionsobservationer råder studiero under majoriteten av de observerade lektionerna. Av observationerna framgår bland annat att eleverna räcker upp handen när de vill säga något samt att det är tyst när läraren pratar. Det framgår även att lärarna har tekniker för att upprätthålla ordning i klassrummen genom att på olika sätt signalera till eleverna att de ska vara uppmärksamma på läraren, exempelvis att läraren sträcker upp en hand.

Rättslig reglering

Av 5 kap. 9 § skollagen framgår att om en elev i grundskolan vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarigare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 8 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Information till en elevs vårdnadshavare samma dag vid ogiltig frånvaro.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn framgår att lärare varje skoldag registrerar om elever är frånvarande och informerar elevens vårdnadshavare samma dag vid ogiltig frånvaro.

Rättslig reglering

Av 7 kap. 17 § skollagen framgår att en elev i grundskolan ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli. Om en elev i grundskolan utan giltigt skäl uteblir från den obligatoriska verksamheten, ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit frånvarande. Om det finns särskilda skäl behöver elevens vårdnadshavare inte informeras samma dag.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Hans-Göran Arvidsson

Beslutsfattare
Signerat av: Hans-Göran Arvidsson

X Julia Johansson

Föredragande
Signerat av: Julia Johansson